

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΠΕΜΠΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Ο συντάκτης του κειμένου αναφέρεται στο χαρακτηριστικότερο γνώρισμα του ανθρώπου, που είναι η αδυναμία πλήρωσης των υλικών και πνευματικών του αναγκών. Ωστόσο, με τη δημιουργία της τεχνολογικής και πνευματικής διάστασης του πολιτισμού ο άνθρωπος τείνει να τελειοποιηθεί ως οντότητα.

Αναμφίβολα, τα πνευματικά δημιουργήματα του πολιτισμού διασώζουν την εσωτερική ανθρώπινη υπόσταση από τη ματαιοδοξία και την κενότητα, χωρίς αυτό να επιτυγχάνεται επαρκώς. Από την άλλη, τα τεχνολογικά επιτεύγματα διασφαλίζουν την άνοδο του βιοτικού επιπέδου του ανθρώπου, κάτι που προϋποθέτει την παραγωγή και συνακόλουθη απόκτηση υλικών μέσων. Η μονομερής επιδίωξη του σύγχρονου ανθρώπου για πλουτισμό υπερκερά τις πραγματικές ανάγκες του, γι' αυτό και αλλοτριώνεται ηθικά, ψυχικά και πνευματικά.

B1. Η καταναλωτική μανία του σύγχρονου ανθρώπου τον αποπροσανατολίζει από ηθικές και πνευματικές αξίες και τον καταρρακώνει ψυχικά. Πιο συγκεκριμένα, το άγχος για την απόκτηση όλο και περισσότερων υλικών αγαθών οδηγεί στην αδιαφορία για την πνευματική καλλιέργεια και απομακρύνει από ιδεολογικές αναζητήσεις και υψηλά ιδανικά. Το άτομο εγκλωβίζεται στη μονομερή επιδίωξη του πλουτισμού και του επιφανειακού υλικού ευδαιμονισμού, γι' αυτό δεν μπορεί να καλλιεργήσει την κρίση, τον προβληματισμό και τη δημιουργική του φαντασία, ώστε να απολαύσει την ωραιότητα του πνεύματος. Μόνο η συνειδητοποίηση αυτού του ελλείμματος μπορεί να στρέψει τον άνθρωπο σε μια ανώτερη πνευματική και αισθητική καλλιέργεια που θα τον ανυψώσει και ολοκληρώσει.

B2. α) Παράδειγμα: «Οι θρησκευτικού τύπου πολιτισμοί, λ.χ. ενδιαφέρονταν για το «είναι» του ανθρώπου», καθώς δίνεται παράδειγμα πνευματικού πολιτισμού.

Αίτιο-αποτέλεσμα: «Όσο πιο πνευματικός είναι ο πολιτισμός... έργο του πνευματικού πολιτισμού... παρέχουν την τελείωση...», καθώς δίνονται τα αποτελέσματα του πνευματικού πολιτισμού.

β) αντίθετα: αντίθεσης-εναντίωσης

γι' αυτό: αιτίου-αποτελέσματος

διότι: αιτιολόγησης

περαιτέρω: προσθήκης

B3. α) Η αναζήτηση της αγνοούμενης δεν είχε αίσια έκβαση.

Η διηνεκής επιτάχυνση του τεχνολογικού πολιτισμού προξενεί προβλήματα στη φύση και τον άνθρωπο.

Η ιδεατή αναζήτηση της ευτυχίας αποτελεί μέριμνα κάθε ανθρώπου.

Η απόκτηση της ελευθερίας κάθε λαού συνίσταται στους αγώνες που απαιτούνται για τη διεκδίκησή της.

Η πνευματική ένδεια του σύγχρονου ανθρώπου οφείλεται κυρίως στον υλιστικό τρόπο ζωής που αποστρέφεται καθετί πνευματικό ή ηθικό.

β) διάβαση – βατός
αίτημα – απαιτητικός
εργασία – εργατικός
ανάταση – εκτενής
έλλειψη – ελλειπτικός

B4. Η ενεργητική θα μετατραπεί σε παθητική σύνταξη.
«Πρόκειται για μια αίσθηση έλλειψης η οποία πότε νοείται ως έλλειψη του «είναι» και πότε ως έλλειψη του «έχειν» του».
«Ωστόσο, από την πλησμονή των μέσων δεν εξασφαλίζεται εντέλει η ύπαρξη ως ύπαρξη».

G1. Κριτήριο αξιολόγησης του σύγχρονου ανθρώπου το «έχειν».

Παράγοντες που ωθούν στην αλόγιστη επιδίωξη του «έχειν»:

- Αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, συνακόλουθη αύξηση παραγωγής αγαθών.
- Υλιστικό πλαίσιο ζωής ως γνώρισμα της εποχής.
- Οικονομική πολιτική που επιδιώκει μεγιστοποίηση κέρδους.
- Άνοδος βιοτικού επιπέδου, θεοποίηση χρήματος.
- Ανεπάρκεια φορέων αγωγής, οικογένειας, σχολείου, ΜΜΕ. Πιο συγκεκριμένα:
- Η οικογένεια επιδιώκει πλουτισμό λόγω εσφαλμένης ιεράρχησης αξιών.
- Το τεχνοκρατικό σχολείο στοχεύει στην εξειδίκευση και πνευματική μονομέρεια.
- Τα ΜΜΕ προβάλλουν ως νοοτροπία την υπερκατανάλωση στο πλαίσιο του ανταγωνισμού και της χειραγώγησης των πολιτών.
- Η διαφήμιση με επιστημονικά ακατανίκητους προπαγανδιστικούς μηχανισμούς προκαλεί πλασματικές ανάγκες.
- Απουσία πνευματικών ανθρώπων, αφού αδυνατούν να εμπνεύσουν για αναζήτηση πνευματικών, ηθικών αξιών και ανθρωπιστικών ιδανικών.

Εφόδια εξισορρόπησης «έχειν» - «είναι»:

- Συνειδητοποίηση της ψευδαίσθησης του υλικού ευδαιμονισμού.
- Επαναπροσδιορισμός αξιών, επανιεράρχηση αναγκών.
- Πνευματική καλλιέργεια, ανάπτυξη κρίσης, προβληματισμού για ουσιαστικότερες αναζητήσεις.
- Πνεύμα ολιγάρκειας, αυτάρκειας, επιδίωξη ευτυχίας μέσω του αγώνα για ποιότητα ζωής πιο ανθρώπινης και ουσιαστικής. Αυτό προϋποθέτει ορθό ρόλο των φορέων αγωγής:
- Οικογένειας: μετάδοση ηθικών αξιών.
- Σχολείου: ανάπτυξη κριτικής.
- ΜΜΕ: περιστολή διαφημιστικής ασυδοσίας.
- Πνευματικοί άνθρωποι: επισήμανση κινδύνων απ' την ανισομερή ανάπτυξη τεχνικού-πνευματικού πολιτισμού.

- Πολιτεία: η επιστημονικοτεχνική παραγωγή να συνοδεύεται από πνευματική ανάπτυξη, περιορισμός αλόγιστης κατανάλωσης.

Επιμέλεια απαντήσεων: Φροντιστήρια «Κελάφας»